

**Izvještaj o geološkom kartiranju
za Osnovnu geološku kartu SFRJ na listu Karlovac—105
u 1977. godini**

Đuro BENČEK

Geol. zavod, Sachsova 2, p. p. 283, YU-41000 Zagreb

Tijekom 1977. g. izvršeno je geološko kartiranje za OGK SFRJ na području sjeverno od Karlovca i zapadno od Jastrebarskog (sjeverozapadni dio lista Karlovac). Iskartirano je oko 365 km² na sekcijama M 1 : 25000 Draganići, Cvetković, Pokupje i Rečica. Utvrđeno je da istraživani teren izgrađuju naslage mlađeg paleozoika, starijeg mezozoika, mlađeg tercijara i kvartara.

U terenskim radovima sudjelovali su geolozi: Đ. Benček, N. Magaš, S. Marinčić, S. Marković i I. Galović. Paleontološku obradu uzoraka izvršili su: I. Galović, Đ. Benček, M. Pikić, K. Šikić i O. Basch makropaleontološke analize; B. Jović, L. Šikić i M. Grimanin mikropaleontološke analize, a sedimentološko-petrografske analize Z. Magdalenić. Kejomske analize uzoraka izvršio je D. Malešević. Interpretaciju geološke karte obavio je Đ. Benček.

STRATIGRAFSKI PRIKAZ

Paleozoik

Sjeverozapadno od Karlovca na brežuljkastom području desne obale Dobre i Kupe izdvojen je kompleks klastičnih sedimenata gornjeg paleozoika (perm?). Mlađe naslage u odnosu na paleozoik uglavnom su transgresivne, dok su dijelom utvrđeni i rasjedni kontakti.

U litološkom pogledu prevladavaju šejlovi i siltiti, te grauvake, a rjeđe polimerni konglomerati tamnosive do crne boje. Spomenuti litološki članovi nepravilno se izmjenjuju (decimetarski) u vertikalnom smislu uz vrlo česte lateralne promjene.

U petrografском sastavu grauvaka prevladavaju subangularna zrna (veličine od 0,06—1 mm) kvarca i feldspata, zatim čestice kvarcita i čerta, te listići biotita, muskovita i klorita.

U detritusu su česti i fragmenti kvarckloritnih i kvarcmuskovitnih škriljavaca, te kvarcfeldspatskih eruptiva. Detritus je uglavnom dobro sortiran, a vezivo je klorit-sericitni matriks, rjeđe s primjesama željezovite supstancije. Žilice u stijeni ispunjene su uglavnom agregatom zrnatog kvarca. Lističavi minerali i izdužene čestice dosta često pokazuju subparallelni raspored. Česte su pojave pirita (rjeđe limonita) — odraz vrlo reduktivne sredine sedimentacije iz mutnih struja. Grauvake su dobro uslojene (15—40 cm) i slabo podložne eroziji.

Šejlovi i siltiti čine osnovu paleozojskog kompleksa. Tamnosive do crne su boje i dobro uslojeni (2—10 cm). U mineralnom sastavu šejlova prevladavaju planarno raspoređeni listići sericita, klorita i minerala glina, rijetko i siltiti kvarc. Kod silita su česte karakteristične izmjene proslojaka s pretežno siltnim dobro sortiranim kvarcom i feldspatom, i subparalelno raspoređenim listićima muskovita, klorita i čestica kvarca. I makroskopskim i mikroskopskim proumatranjima utvrđene su učestale pojave paralelne, valovite i kose laminacije, te kose slojvitosti.

Vrlo rijetko u ovom kompleksu dolaze uslojeni polimiktni konglomerati kao proslojci ili manje leće od 20—50 cm. U sastavu detritusa prevladavaju valutice kvarca, zatim kvarcita, kvarcmuskovitnih škriljavaca, čerta i dr. Vezivo je uglavnom kloritsericitno. Česte su globularne nakupine pirita.

Zapadno od sela Mahično, na desnoj obali ušća Dobre u Kupu, na površini od cca 3 km² utvrđene su dijelom metamorfozirane paleozojske stijene. Promatranoj na terenu uočen je niz strukturnih i teksturnih sekundarnih karakteristika: škriljavost, lineacija, foliacija, bore, mikrobore i klivaž. S obzirom na vrlo izraženu tekoniku u ovom području vjerojatno je da se vdje raodi o kataklastičnoj metamorfozi. Primarne stijene: grauvake, šejlovi i polimiktni konglomerati prešli su djelovanjem povišenog pritiska i temperature u škriljave grauvake, slejtove (dijelom filite), te uškriljene polimiktne konglomerate.

U mineralnom sastavu škriljivih grauvaka prevladavaju subangularna, naglašeno izdužena zrna kvarca i feldspata, te izduženi fragmenti stijena. Vezivo je kvarc-klorit-sericitni matriks. Izdužena zrna i lističavi minerali planarno su raspoređeni, a u preparatu kvarc često pokazuje undulatorno potamnjivanje.

U sastavu slejtova dolazi sitnolističavi sericit, te rijetka siltina zrna kvarca i feldspata. Lističavi minerali često su povijeni (deformirani). U preparatima su uočeni primarni i sekundarni teksturni oblici (folijacija-kosi klivaž).

U paleozojskom kompleksu nisu nađene karbonatne stijene. Palinološke analize iz šejlova pretpostavljaju paleozojsku starost, dok nalaz forme *Concavisporites toralis* ukazuje na paleozoik s prelazom u trijas.

Trijas

Donji trijas

Na širem području sela Velika Jelsa (sjeverozapadno od Karlovca) otkriven je niz manjih izdanaka smeđecrvenih tinjčastih klastita, koji su prema analogiji s naslagama na području zapadno od ovoga, stavljeni u donji trijas. Odnos prema starijim naslagama nije definiran s obzirom na veliku rastrošnost sedimenata, kao i na pokrivenost terena vegetacijom.

Ovom kompleksu naslaga pripadaju vrlo trošni tinjčasti siliti, koji se u proslojcima nepravilno izmjenjuju sa pješčenjacima determiniranim kao subarkoze. Veličina, inače dobro sortiranog i planarno raspoređenog detritusa, u subarkozama je od 0,08—0,4 mm. U mineralnom sastavu prevladavaju subangularna zrna kvarca i feldspata, te čestice čerta i pelita, zatim lističi muskovita, klorita i biotita. Vezivo je kvarc-sericit. Česte su pojave zrna i kristala željeznog karbonata, što utječe na boju sedimenata.

Gornji trijas

Sjeverozapadno od Karlovca (V. Jelsa) i sjeverozapadno od Krašića izdvojene su naslage dolomita, koji su na osnovu analogije sa dolomitima susjednih terena svrstani u gornji trijas.

Javljaju se kao niski trošni izdanci ili pak kao gromade. U tektonskom su odnosu sa starijim stijenama, dok su mlađe uglavnom transgresivne na njih. Determinirani su kao algalni-stromatolitni dolomiti, te rjeđe zrnati mozaični dolomiti. Sadržaj CaMg(CO₃)₂ je od 88—91,45%. Jako su raspucani, a sitne pukotine i žilice ispunjene su agregatom zrnatog kvarca. Procesom dolomitizacije uništena je struktura prvobitne stijene, kao i fosilni ostaci.

Miocen

Torton

Naslage ovog stratigrafskog člana otkrivene su kod sela Benčetići (zapadno od Draganica), te sjeverozapadno od Krašića, gdje su u transgresivnom odnosu s dolomitima gornjeg trijasa.

U bazi tortonskog kompleksa dolazi zona izmjene konglomerata, slabo vezanih šljunkova i krupnozrnatih, često šljunkovitih pijesaka, u proslojcima, debljine 10—30 m.

Detritus konglomerata sadrži valutice kvarca, vapnenaca, dolomita, čerta i dr. Vezivo je uglavnom vapnenačko, često s primjesama dolomita. U pijescima prevladava vapnenačka komponenta.

U vršnim dijelovima slijedi nepravilna vertikalna i lateralna izmjena slabo vezanih vapnenačkih pijesaka, pjeskovitih lapor, vapnenačkih lapor i vapnenaca. Među vapnencima prevladavaju algalni biolititi i biosparruditi (litavci), a dolaze i pjeskoviti vapnenci, te mikroznati vapnenci. U slabo vezanim pijescima i vapnencima dolazi krše slabo očuvanih malibranhijata i gastropoda karakterističnih za torton. U mikroskopskim preparatima utvrđeni su presjeci foraminifera: *Amphistegina lessoni*, *Elphidium crispum*, *Gyroidina soldanii*, *Globigerinoides trilobus* i dr; te fragmenti briozoa, koralja i bodlji ježinaca, čime je i potvrđena starost ovog kompleksa sedimenata.

Panon

Na širem području zapadno od Draganića (Sv. Juraj), zatim zapadno i jugozapadno od Krašića, te na lijevoj obali Kupčine kod sela Donji Pribić utvrđene su i izdvojene naslage panona, koje leže transgresivno na tortonu.

U donjem dijelu zastupljeni su krupnoprinosni, pretežno vapnenački pijesci s proslojcima slabo vezanih šljunaka (zona debljine 10–15 metara). Slijedi nepravilna izmjena sitnoznastih pijesaka s pjeskovitim, glinovitim i vapnovitim laporima. Vrlo su rijetki tanki proslojci vapnenaca (pjeskoviti biomikruditi) i sitnoznatih konglomerata. U većem dijelu prevladavaju vapnoviti latori, koji djelovanjem erozije prelaze u gline s lećama i proslojcima vapnenačkih konkrecija.

Naslage panona su dobro uslojene s debljinom slojeva od 5–20 cm. U laporima i pijescima (rjeđe) nađena je dobro očuvana makrofauna karakteristična za brakičnu i dijelom osladenu sredinu: *Congeria zsigmondyi*, *C. doderleini*, *Limnocardium trifkovicii*, *L. wincleri*, *L. cf. bökki*, *Monodacna vienensis* i dr.

U šlem analizama laporovito-glinovito-pijeskovitih sedimenata nađeni su ostrakodi *Hemicytheria croatica*, *H. marginata*, *H. biornata*, *Hungarocypris auriculata*, *H. hieroglyphica*, *Amplocypris abscissa*, *Cyprideis heterostigma obessa* i dr., karakterističnih za gornji panon.

Pliocene

Donji pont (*Abichi*)

Jugozapadno od Krašića, na hipsometrijski najvišem dijelu terena (kota 200), izdvojeni su sedimenti donjeg ponta. Manja pojавa, uklještena rasjedima, utvrđena je kod sela Pesak zapadno od Draganića. S obzirom na to da na čitavom istraživanom području nije uočen direktni kontakt donjeg ponta i panona, može se zaključiti da je današnji položaj ovih naslage tektonski uvjetovan, a logično je i pretpostaviti da su naslage donjeg ponta taložene samo mjestimično, u izoliranim sedimentacionim prostorima.

U litološkom pogledu naslage donjeg ponta predstavljaju nepravilnu izmjenu pjeskovitih i glinovitih, rjeđe vapnovitih lapor s proslojcima pijeska. I latori i pijesci obiluju sitnim zrcnicima tinjaca.

Zahvaljujući dobro očuvanim nalazima makrofaune: *Congeria digitifera*, *Paracna abichi*, *Limnocardium chyzeri*, *L. cf. decorum*, *L. cf. asperocostatum*, te nalazima kondona *Candona (Caspiocypris) alta*, *C. (Pontoniella) acuminata*, *C. (Caspiolla) balcanica*, *C. (Lineocypris) trapezoidea* dokazana je donjopontska starost ovih sedimenata.

Gornji pont (*Rhomboidea*)

Naslage gornjeg ponta otkrivene su u više-manje suvisloj zoni od Krašića na sjeveru pa do Karlovca na jugu. Kontinuirano slijede na donjem pontu jugozapadno od Krašića, a većim su dijelom u anomalnom kontaktu s panonom (nesigurno locirana ili rasjedna granica). Korito rijeke Kupe na više je mesta usjećeno u ove naslage od sela Trg pa do Karlovca, a najljepše su otkrivenе na lijevoj obali sjeveroistočno od Zorkovca. Sjeverozapadno od Karlovca do rijeke Dobre izdvojen je niz manjih pojava gornjeg ponta, koji transgresivno leži na paleoziskim sedimentima.

Najveći dio *Rhomboidea*-nasлага tvore sitnoznasti tinjčasti pijesci karakterizirani raznim vrstama laminacija, te kosom i unakrsnom slojevitosti. Lamine su izgrađene od lističavih lapor. Kao proslojci u pijescima dolaze pjeskoviti i glinoviti tinjčasti latori, zatim tanki proslojci pješčenjaka subgrauvagnog tipa i vrlo slabo vezani vapnenački konglomerati.

U zasjeku Kupe kod sela Podbrežja unutar pjeskovitih i glinovitih lapor otkrivene su pojave ugljena u proslojcima od 20 cm do 1 m debljine. Podinu i krovinu ugljenog sloja tvore ugljevite gline.

Nalazima dobro očuvanih brojnih provodnih vrsta dokazana je gornjopontska starost ovih naslaga. To su: *Congeria croatica*, *C. brandenburgi*, *C. zagabiensis*, *Limnocardium mazeri*, *L. zagabiense*, *L. riegeli*, *L. apertum*, *L. emarginatum*, *Valenciennius reussi*, *Micromelania turritellina*.

Paludinske naslage

U dolini gornjeg toka potoka Selna južno od Krašića izdvojena je uska zona sedimenata srednjeg do gornjeg pliocena. U rasjednom su kontaktu s gornjim pontom, dok je u odnosu na mlađe pliokvartarne sedimente vidljiv postepen prelaz.

U litološkom smislu dominantna je izmjena gline, ugljevitih gline i krupnozrnatih, pretežno vapnenačkih pijesaka, s proslojcima i lećama pjeskovitih lapor i sitnozrnatih šljunaka. Na čitavoj dužini izdvojene zone konstatiran je kontinuirani ugljeni sloj debljine od 0,2—0,8, čiju podinu i krovinu čine ugljevite gline.

Nalazima vrsta *Melanopsis cf. hastata*, *Pisidium aranicum*, te slabo očuvanih viviparida, konstatirano je da ovi sedimenti pripadaju paludinskom nivou.

Pliokvartarne naslage

Naslage ovog stratigrafskog člana na istraživanom području leže diskordantno na svim starijim članovima (dijelom u rasjednom odnosu), a vezane su za orografski više dijelove terena.

Litološki sastav ovih sedimenata vrlo je raznolik i u mnogome ovisi o starijoj podlozi. Pretežni dio tvore kvarcni pijesci, pjeskoviti šljunci (kvarcni i vapnenački) i siltozne gline. Kao proslojci ili leće u njima često dolaze polimiktni konglomerati vezani glinovito-feruginoznom supstancijom. Pijesci su uglavnom dobro sortirani, veličine zrna od 0,03—0,1 mm, sa postotkom SiO_2 od 70—95%. Česte su i dobro izražene sedimentne teksture: unakrsna i kosa slojevitost; kosa, valovita i paralelna laminacija, te imbrikacija.

U široj okolini sela Podbrežje, ove su naslage diskordantne na gornjem pontu. Bazu im tvori 0,5—3 metra debela zona limonita u obliku slojeva ili pak kao kuglaste tvorevine (promjera do 1 m). Sadržaj Fe_2O_3 kreće se od 60—63%.

Na desnoj obali Kupe kod Sv. Margarete pliokvartarni pijesci transgresivno leže na paleozojskim sedimentima. Proslojak konglomeratičnog pješčenjaka debljine oko 25 cm iz pijesaka u svom detritusu sadrži angularna i subangularna zrna barita i paleozojskih stijena, vezani hematitno-limonitnim vezivom. Barit je pretaložen iz ležišta žičnog tipa paleozojske starosti.

Nalazi polena lisnatog drveća (kojeg nema u mlađem kvartaru) ukazuju na pliopleistocensku starost ovih sedimenata. U pijescima okolice Sv. Juraja nađeni su fosilni ostaci nedeterminiranog lišća i pougljenjenog drvlja, što predstavlja jedinstveni nalaz u naslagama ove starosti na području lista Karlovac.

Kvartar

Prapor

Na širokom potezu od sela Mahično pa prema jugoistoku do Kupe, te na sjevernom dijelu istraživanog područja od Krašića pa na zapad, rasprostranjeni su sedimenti prapora. Granica sa pliokvartarnim sedimentima često je markirana limonitiziranim zonom (linija paleoreljefa).

U litološkom pogledu prapor tvore siltovi i glinoviti siltovi, rjeđe pjeskoviti siltovi. U mineralnom sastavu prevladavaju subangularna i angularna zrna kvarca (50—70%), zatim feldspata i klorita, te čestica stijena i gline. Veličina zrna varira od 5—27 mikrona. Vapnenačka komponenta dolazi u tragovima, maksimalno do 1%. Odsustvo vapnenačke komponente posljedica je djelovanja vode, na što upućuju i česti nalazi izluženih vapnenačkih konkrecija promjera do 10 cm.

Palinološkim analizama uzoraka iz ovih sedimenata utvrđena je prisutnost isključivo polena zeljastih biljaka, dok su spore vrlo rijetke.

Aluvij

Aluvijalni nanosi zauzimaju najveće rasprostranjenje na kartiranom području. S obzirom na litološke karakteristike, petrografski sastav, sedimentološke karakteristike i geomorfološki položaj, razlikujemo: aluvijalni nanos Kupe, aluvijalni nanos Kupčine, zatim potoka Blatnice, Breberovca, Crnca, Struge, Volavčice, Reke, Bresnicu, Bukovcu, Okičnicu, Brebernici, te još niza manjih. Svi navedeni tokovi zajedno s Kupčinom u svojim gornjim tokovima tvore aluvion Crne Mlake.

U gornjem toku rijeke Kupe, na području između Podbrežja i Mahična (jugistočno od Ozlja), aluvijalni je nanos karakteriziran slabo sortiranim ili nesortiranim šljuncima. U obliku manjih leća i proslojaka u njima se javljaju krupnozrnnati nesortirani pijesci i gline. Među valuticama su u otrplike jednakim omjerima zastupljeni karbonati i kvarc, čert, te ostale stijene. Promjer valutica šljunaka je do 15 cm, a rijetko i do 40-ak cm.

Idući prema jugu do Karlovca, a zatim na zapad do Šišlјavića, nanos Kupe predstavlja nepravilna vertikalna i bočna izmjena sitnozrnatih šljunaka (valutice maksimalno do 2 mm), pijesaka s detritusom raznih dimenzija, pjeskovitih glina i gline. Detritus ovih sedimenata uglavnom je dobro sortiran, a u mineralnom sastavu prevladava kvarcna komponenta. Vršne dijelove aluvijalnih nanosa u pravilu izgrađuju siltovi razne debljine (kod Karlovca — ušće Mrežnice i preko 5 metara).

Za razliku od Kupe, Kupčina na čitavom svom toku od Krašića pa do Draganičke Šume tvori aluvion u kojem prevladavaju karbonatni šljunci (valutice vapnenaca i dolomita), često slabo vezani vapneničkim materijalom. S njima u nepravilnoj izmjeni dolaze pijesci razne granulacije (velikim dijelom i vapneničkog detritusa), pjeskovite gline i gline.

Navedeni potočni tokovi tvore približno slične nanose, što ovisi od podloge koju na svom putu erodiraju.

U pravilu bazu vidljivog aluvijalnog nanosa Crne Mlake tvore relativno dobro sortirani pijesci (izmjene krupnozrnatijih i sitnozrnatijih partija) s lećama i proslojcima šljunaka. Na njima slijede sivoplave masne gline. U krovini glina dolaze dobro sortirani, uglavnom finozrnnati pijesci, a zatim sloj debljine od 0,5–1 m glinovito-šljunkovitih pijesaka s ugljevitim glinama, ugljenom, fosilnim drvljem, te bogatom fosilnom faunicom riječne i barske sredine. Ovaj je sloj markantan na svim otkrivenim profilima u Crnoj Mlaki. Vršni dio nanosa tvori izmjena zaglijenih pijesaka, siltoznih i pjeskovitih glina s lećama finozrnatih pijesaka. Površinski (humusni) sloj su smeđe i šarene siltozne gline s izluženim limonitnim tvevinama, najvjerojatnije izluženi i pretaloženi prapor, na što ukazuju i usporedne kemijske analize.

Bogata i dobro očuvana fosilna fauna u aluvijalnim nanosima ukazuje na intenzivne izmjene uvjeta i sredine taloženja iz riječnih tokova, lagano tekućih voda, barskih sredina, uz mjestimičnu prisutnost pretaložene kopnene faune (iz praporra).

S obzirom na sve navedene specifičnosti pojedinih nanosa može se zaključiti da rijeka Kupa tijekom kvartara nije imala utjecaja na sedimentaciju u potolini Crne Mlake. Bazu Crne Mlake najvjerojatnije čini barski prapor na kojemu je istažen aluvijalni nanos djelovanjem Kupčine i navedenih tokova.

Sedimenti poplavnog područja

Naslage ovog genetskog tipa izdvojene su uz tok rijeke Kupe južno od Zorkovca (lijeva obala) i zapadno od Rečice. To su uglavnom siltovi, zaglinjeni siltovi i pjeskovito-muljeviti materijali. Ovi sedimenti posljedica su čestog izljevanja rijeke iz svog korita kroz dulji vremenski period, pri čemu je deponiran finiji materijal na poplavljeno područje. Fauna nađena u ovim sedimentima karakteristična je za lagano tekuću vodu, uz rijetke pojave barskih vrsta.

Organogeno-barski sedimenti

Na širem području Crne Mlake izdvojen je niz odvojenih barskih sedimentacionih sredina. To su relativno tanke naslage finih siltova, mulja i masnih glina tamnosive do crne boje, koje se izmjenjuju s tankim proslojcima (1–3 cm), dijelom karboniziranog niskog močvarnog raslinja. Sedimenti su vrlo plastični, a fosilni ostaci tipični za barsku sredinu sedimentacije dolaze u centimetarskim proslojcima.

TEKTONSKI PRIKAZ

Vrlo velike facijalne razlike s mnoštvom litoloških članova na istraživanom području zacijelo su rezultat, u tektonskom smislu, vrlo nemirne sredine sedimentacije.

Proučavanje recentne strukturne građe vrlo je otežano zbog velike pokrivenosti terena, kako vegetacijom tako i mladim nevezanim sedimentima lako podložnim eroziji, pa na velikom dijelu terena ostaje samo mogućnost pretpostavki.

Nakon taloženja klastičnih naslaga gornjeg paleozoika i donjeg trijasa, očito u tektonski vrlo nemirnoj sredini, u gornjem su trijasu stvoreni uvjeti za relativno mirnu plitkovodnu karbonatnu sedimentaciju (stromatolitni dolomit). Neotkrivenost najvećeg dijela mezozoika i starijeg tercijara na kartiranom terenu posljedica je najvjerojatnije mlađih tektonskih pokreta, s obzirom na to, da su na okolnim terenima ove naslage prisutne.

Očito je da je ovo područje u predmiocenskom razdoblju došlo u emergionu fazu, te od tada pa do danas vladaju uvjeti molasnog tipa sedimentacije s karakterističnim prekidima u taloženju, izmjenom marinskih, brakičnih i slatkovodnih naslaga s pojavama ugljena, čiji je konačni rezultat vrlo velika facijalno-litološka raznolikost sedimenta. Logično je pretpostaviti, da je koncem tercijara i u kvartaru došlo do obnavljanja tektonskih pokreta duž ranije formiranih linija (neotektonski pokreti). Na ovo ukazuju rasjedni kontakti najmlađih i najstarijih stratigrafskih članova, vidljivi pomaci u pliokvartarnim i kvartarnim sedimentima, kao i formiranje i konstantno obnavljanje područja s organo-barskim sedimentima na presjecištima značajnijih rasjeda.

Najznačajnije su tektonske linije smjera sjeveroistok-jugozapad, te rasjedi generalno okomiti na njih. Snažni radikalni pokreti duž spomenutih smjerova uvjetovali su stvaranje pojedinih blokova kao zasebnih tektonskih jedinica (Karlovacki, Draganički, Krašićki i dr.).

Osnovni smjerovi tokova rijeke Kupe, Dobre i dr. predisponirani su tektonskim pokretima, a također i današnji sedimentacioni prostor potoline Crne Mlake.

REZULTATI ISTRAŽIVANJA I PROBLEMATIKA

Geološkim istraživanjima na sjeverozapadnom području lista Karlovac u 1977. g. dobiveni su novi rezultati u smislu kronostratigrafske podjele sedimenata, a isto tako otvoren je niz problema, koji iziskuju detaljnija studijska istraživanja.

Od novih stratigrafskih članova prvi puta su utvrđeni: klastiti donjeg trijasa i dolomiti gornjeg trijasa, te u tercijaru sedimenti tortona, panona, donjeg ponta i paludinske naslage, dok su u kvartaru izdvojene velike površine prapor, kao i postojanju dvaju odvojenih aluvijona Kupe i Crne Mlake. Otkrivanje dijelom metamorfoziranih paleozojskih sedimenata nameće potrebu detaljnijih istraživanja u strukturološkom i petrografском smislu. Izolirane pojave donjopontskih sedimenata, te nepotpuno definirani odnos paludinskih i pliokvartarnih naslaga nametaju problem paleogeografske rekonstrukcije sedimentacionog prostora tijekom pliocena. Rekonstrukcija evolucije bazena Crne Mlake (u vremenu i prostoru) u odnosu na tok Kupe iziskuje daljnja detaljnija istraživanja, uz korištenje bušotinskih podataka, geomorfologije i neotektonike.

Pojave ugljena, zatim velike količine pjesaka i glina, potencijalne su mineralne sirovine, kojima u dalnjim istraživanjima treba posvetiti posebnu pažnju.

Primljeno 31. 03. 1978.